

## סיכום פורום רכדי מקצועות חס' 7, 14.4.15

### "הכל חספרים?"

#### על ציונים: מדוע, איך ולמה?

##### השתתפו:

שושי אהרונסון (ערבית), עדי אדלשטיין (מתמטיקה חט"ע), רון אופיר (מתמטיקה חט"ב) עטרה אל האיק (מרכז לימודי), חלי כהן (כימיה), אדווה שייק (ספרות חט"ע), גלי לוי (ספרות חט"ב), ענבל מעודד (מדעי החברה), נתן זקס (גיאוגרפיה), לורי ספיר (אנגלית), אורית שלו (מדעים חט"ע ומדעי הרפואה), נגה בן יעקב (אמנות), הגר פורמן (מדעים חט"ב), שמרית אליה (כלבנות, חנ"מ), צפריר מינצר (של"ח), יניב בן-עוזי (היסטוריה), יורי פראשצ'צ'קי (מדעי המחשב), שיר מאירוביץ' (לשון חט"ב) ורה סופרפיין (פיזיקה) שחף סגל (תיאטרון), ניבה נוראל סביון (תנ"ך).

##### הנחו:

דודו גורן, מנהל  
אורית סוקר, מנהלת פדגוגית

##### כיבוד:

תודה לעטרה, לגלי ולאור על הכיבוד!

#### איך אנחנו נותנים ציונים למבחן? למה משמש המבחן?

פתחנו את המפגש בצפייה בהרצאה קצרה של ג'ונתן ב-TED בנושא – "מדוע אנחנו מניחים הנחות מדעיות שגויות". ההרצאה כללה מבחן קצר, אותו פתרו שני תלמידים אנונימיים. המבחנים הפתורים חולקו למורים והם בדקו וציינו אותם.

אספנו על הלוח את הציונים השונים. מצאנו שהמבחן הפחות מוצלח זכה לציונים בין 25 ל-55, ואילו המוצלח יותר – 85-100.

ביקשנו מהרכזים להסביר כיצד קבעו את ציוני המבחנים, ומכאן היקשנו מטרות שונות עבורם משמשים המבחנים והציונים, ובין השאר:

- שיקוף מצבו של התלמיד לו עצמו, להוריו ולמורה
- שיקוף התקדמותו של התלמיד לכל הנ"ל.
- שיקוף מצב הכיתה למורה, לצורך התאמת התכנית ודרכי ההוראה.
- עידוד התלמיד ע"י חיזוק חיובי.
- העלאת המוטיבציה ללמידה.
- מיון תלמידים לרמות ולהקבצות.

## **מה אנחנו חושבים על מבחנים וציונים?**

פתחנו בסקר "קהוט" בו דירגו הרכזים את עמדותיהם לגבי היגדים שונים באמצעות אפליקציה סולרית. אלה היו ההיגדים:

1. ציונים מגבירים מוטיבציה אצל תלמידים.
  2. ציונים גורמים לתלמידים להשקיע יותר בלמידה
  3. ציונים גורמים לתלמידים להתעניין יותר בנושא ובחומר הנלמד.
  4. הציונים שאני נותן מדויקים מאד ומשקפים בדיוק את מה שמגיע לתלמיד.
  5. הייתי שמח לוותר על ציונים ולהשתמש אך ורק בהערכות מילוליות.
  6. אני תמיד מוסיף הערה מילולית לציון המספרי.
  7. המבחנים שלי מזמנים בפני עצמם תהליך של למידה, לא רק משקפים את הלמידה שנעשתה לפני המבחן
  8. הציונים עוזרים לי להבין את מצב הכיתה ולתכנן את ההוראה בהתאם
  9. הציונים מכריחים את ההורים והתלמידים לכבד אותנו, המורים
  10. מערכת החינוך אינה יכולה להתקיים בלי ציונים
- במהלך הסקר קיימנו דיון בשאלות השונות.

## **"למה לא לתת לכולם ציון 100?"**

תיארנו ניסוי של הבלוגרית ענת שפירא-לביא (ר' נספח 1), ניסינו לשער מה היו תוצאותיו, והופתענו לגלות שהן מאד שונות ממה שצפינו. כדאי לקרוא את המאמר המצורף!

## **הערכת בחינות בגרות**

דודו, המשמש כמערך בחינות בגרות בהיסטוריה זה שנים רבות, ואף היה שותף בעבר בכתיבת בחינת בגרות, חלק איתנו תובנות מניסיונו. לדבריו, הגישה המקובלת היא – "להתחיל מ-0", ולחפש נקודות לזכותו של הנבחן, כלומר – לכלול בציון נקודות על כל מה שהנבחן אמר ושהיה נכון וקשור לשאלה.

## נספח 1: ציונים: למה לא לתת לכולם 100?

סיפור אמיתי על ניסוי קטן שערכתי לפני כמה שנים, כשלימדתי באחד מהסמינרים להכשרת מורים. נתתי לכל התלמידים בכיתה את הציון 100

מאת ענת שפירא-לביא, ד"ר לספרות, מרצה ובלוגרית. פורסם ב"סלונה", 2012

קראתי אתמול פוסט של מורה, המתארת את התלבטויותיה בעת קביעת הציונים לתעודות סוף השנה. היא שואלת את עצמה שאלות חשובות – האם היא עושה צדק עם תלמיד זה או אחר, האם לא שפטה לחומרה מדי או להיפך. אבל שאלה אחת עקרונית לא נשאלה על ידה בכלל: מדוע בכלל צריך לתת ציונים? מה הטעם?

כשאדם רוצה לקבל רישיון נהיגה, הגיוני ומוצדק לדרוש ממנו לעבור מבחן, שיוכיח שהוא ראוי לנהוג בכביש מבלי לסכן את עצמו ואת הנהגים האחרים. כשאדם רוצה להיות פסיכולוג, ראוי לדרוש ממנו לעבור מבחן, שבו יוכיח שיש לו את הידע הנדרש כדי לטפל באנשים. כך גם לגבי מבחני קבלה למקצועות אחרים. אבל מה הטעם בציון השופט אותך על מה שלמדת בבית"ס מתוקף חוק חינוך חובה?

לפני כמה שנים לימדתי בסמינר להכשרת מורים. הקורסים שלימדתי לא היו בליבת המקצוע של הסטודנטים, אלא בתחום הרחבת הדעת המצופה מהם. ליתר דיוק: העברתי קורסים ביהדות (ספרות חז"ל) לאנשים שרצו לקבל הכשרה כמורים ליסודי או כגננות לגיל הרך. אף אחד מהם לא התעתד להיות מורה לספרות חז"ל, תרבות ישראל או משהו דומה. אני מדגישה את הפרט הזה, כדי להבהיר שתחום הידע שהם למדו אצלי לא היה חלק מתנאי הקבלה הנדרשים למקצוע שאותו הם ביקשו לרכוש. הייתי רוצה לספר לכם על ניסוי מעניין שעשיתי שם, שדרכו רציתי לבחון את מקומם של הציונים בתהליך הלמידה. כמובן שלא מדובר בניסוי מדעי, אלא בשעשוע פרטי שלי, שמקורו בסקרנות בסיסית ותו לא.

### הניסוי:

היו לי כמה קבוצות לימוד של כ- 25 סטודנטים, שעם כל אחת מהן נפגשתי פעם בשבוע למשך סמסטר אחד.

**בשתיים מהן** הודעתי כבר בתחילת הסמסטר שבקורס שלי כל התלמידים יקבלו ציון 100. הם נדרשים להגיש שלוש עבודות-תרגיל קצרות (התייחסות אישית לסיפור תלמודי, תגובה למאמר מחקרי, הצגת נושא בפני הכיתה), ולהשתתף באופן פעיל בשיעורים, ואם יעמדו בכל אלו הציון מובטח להם.

**בשתי קבוצות אחרות** לא חשפתי את עניין הציונים מראש. גם להם הצבתי את אותן הדרישות, ורק בשיעור האחרון של הסמסטר הודעתי כי כולם יקבלו את הציון 100.

**בשתי קבוצות נוספות** ביקשתי מכל סטודנט למלא **משוב עצמי** בסוף הסמסטר, ולתת לעצמו הערכה – גם מילולית וגם מספרית.

### התוצאות היו מעניינות מאוד:

**בקבוצות שהתבשרו על הציון 100 רק בסוף הקורס** התגובות היו מעורבות. באופן כללי, הרוב היו שמחים בחלקם והרגישו ששיחקו אותה... (זה מעלה את הממוצע). אבל היו גם כעסים: היו תלמידים

שפנו אלי וטענו שהמעשה שלי לא הוגן. הרי הם התאמצו כל-כך, השתתפו, עבדו קשה, והם יודעים שחלק מחבריהם התאמצו הרבה פחות, אז למה מגיע לכולם אותו ציון? אם היו יודעים שבמילא כולם יקבלו את אותו הדבר, לא היו מתאמצים כל-כך... הכעס שלהם חשף את העובדה המביכה, שתלמידים רבים **לומדים למען הציון** ולא בשביל הלמידה עצמה, הרחבת הדעת או רכישת השכלה. חשוב להם גם להיות טובים יותר מ-...לא מספיק להיות טובים. הטוב נמדד בעיניהם באופן יחסי.

גם **בקבוצות שבהן ניתן לתלמידים החופש לקבוע בעצמם את הציון** היו תגובות לכאן ולכאן. אמנם לא התחייבתי בפניהם לקבל את הציון שהם נתנו לעצמם, אך בפועל עשיתי זאת. רוב התלמידים נתנו לעצמם ציון שבין 85 ל-95. בודדים העיזו לתת לעצמם 100. כמעט אף אחד לא נתן לעצמו ציון נמוך מ-80. רובם, אגב, ציינו במשוב המילולי שהם שופטים את עצמם על פי מידת המאמץ שהשקיעו, ולא דווקא על סמך **התוצאות** טיב העבודה שהגישו או רמת ההרצאה שנתנו בכיתה וכד'. כמה תלמידים לא הסכימו בשום אופן לשתף פעולה. הם מילאו את המשוב המילולי, שבו נתבקשו להתייחס ללמידה בכיתה, לידע שרכשו, למשימות הכתיבה וכו', אך סרבו בכל תוקף לתת לעצמם ציון ודרשו שאני אעשה זאת. היה להם חשוב מאוד לדעת בדיוק מה אני חושבת עליהם (למרות שכאמור, מדובר בהיכרות קצרה של כ-14 מפגשים של שעה וחצי בסך הכול). בלי זה הקורס נראה להם כחסר-משמעות. כלומר: התלמידים הללו זקוקים ל**פידבק תמידי** מהמבוגר האחראי. זה מה שלימדו אותם מאז ומתמיד, וקשה להשתחרר מהרגלים שהוטמעו במשך שנים. הצטערתי עליהם ובשבילם, אבל כיבדתי אותם על התעקשותם.

**התלמידים שידעו מראש שיקבלו 100 היו המרוצים ביותר.** ניכרה אצלם מוטיבציה גבוהה לעמוד בשלוש המשימות, וכמעט ללא יוצא מן הכלל הם נטו להשתתף באופן פעיל יותר בשיעור, להביע את דעתם, ולתרום לגיבושה של קבוצת לימוד רצינית (כמו שצריך להיות בכל מקום, לדעתי, אבל בעיקר כאשר לומדים על בתי המדרש של ימי התלמוד, שפעלו בשיטה שהיום מכנים אותה **חינוך דיאלוגי**). (העובדה שהציון המספרי הוסר מעל סדר היום כבר מן ההתחלה, איפשרה פתיחות גדולה יותר מצידם. הם הרגישו **חופשיים להיות הם-עצמם**, מבלי לחשוש כל הזמן מה המרצה תחשוב עליהם. ומאחר ולא הצבתי את עצמי במקום של "שופט עליון", היה להם קל יותר לקבל אותי כשותפה לקבוצת-לימוד, שבה כל אחד תורם מהידע ומהניסיון שלו. במידה רבה, זה גם ניטרל את ההתנגדות והרתיעה שתמיד קיימות אצל סטודנטים חילוניים, כאשר מחייבים אותם לקחת קורסים ביהדות (אבל זה כבר נושא לפוסט אחר)

אודה על האמת – באוניברסיטה לא עשיתי את זה. מי שלומד ספרות כדי להיות מורה לספרות, ויידרש להעביר הלאה את הידע שקיבל באקדמיה, סביר בעיניי (אם כי לא תמיד) לדרוש ממנו לעבור איזשהו **מבחן רישומהסוג** שאותו הזכרתי בהתחלה. אבל מה לגבי מי שבא ללמוד ספרות סתם כי הוא אוהב ספרים? או כי הוא החליט להרחיב את עולמו? מדוע לשפוט אותו בערכים מספריים? סתם כי אנחנו כבר רגילים לזה?

**ואני שואלת: אם הלמידה ללא חֶרֶב-הציון המאיימת תורמת לאווירה טובה יותר בכיתה, מעודדת מקורות ויצירתיות, מפחיתה תחרותיות, מחזקת שיתופי פעולה ולמידה קבוצתית, ומאפשרת אינטימיות וקרבה גדולה יותר ביחסי מורה-תלמיד, אז למה אנחנו לא משתמשים בה יותר?**

ועוד נקודה אחרונה למחשבה: את הניסוי הזה העזתי לעשות, רק כאשר כבר החלטתי שאני עוזבת את הסמינר בסוף אותו סמסטר. בדיעבד הבנתי, שחששתי מפני **תגובת ההנהלה** או הממסד לקורסים שלמים שבהם כל התלמידים יקבלו 100. אבל הפלא ופלא: לא הייתה שום תגובה. הכול עבר בשלום...

נדמה לי שיש הרבה מאוד מורים שמאסו בשיטת הציונים, והם מבינים בדיוק כמוני את הנזק שהיא גורמת לתהליך הלמידה, אלא שהם עדיין חוששים לתת 100 לכל התלמידים שלהם (גם אם הם בכיתה ב', למרבה הצער), מחשש שהדבר יגרור תגובה קשה מלמעלה. וזה בדיוק מה שאמרתי לאותם סטודנטים שלמדו אצלי אז: אני נותנת לכולכם 100, כדי שכשאתם עצמכם תהיו מורים תעזו לקחת את האחריות – ובעיקר כשאתם מלמדים ילדים בני 8, 9 ו-10, ילדים שלא צריכים שום תעודת-רישוי לשום מקצוע – תשבו בנחת ותתנו לכו-לם 100!

## נספח 2: מי צריך ציונים?

מאת: נגה אדמון, לומדת סוציולוגיה של החינוך לתואר שלישי באוניברסיטת ניו-יורק, ועובדת כחוקרת חינוך במכון מחקר ללא מטרת רווח וכפרופסור שלא מן המניין באוניברסיטת ניו-יורק וב-CUNY-פורסם ב"האייל הקורא", 2002

הערכת תלמידים על-ידי ציונים נתפסת כמרכיב חיוני של מערכת החינוך מזה למעלה ממאה שנה. עם המהפכה החינוכית של סוף המאה ה-19, התעורר הצורך להוסיף לחינוך מימד של אמינות מול הציבור משלם המיסים, כמו גם הצורך בשליטה על המערכת שגדלה במהירות. התפשטות מערכת החינוך ונפילת השיטה הישנה של התמחות פנים-משפחתית, עוררה גם את הצורך במנגנון אלטרנטיבי למיון לקראת שוק העבודה, ובת-הספר הפכו לגורם העיקרי בחברה המערבית האחראי על מיון. בניגוד לעבר, שאפה החברה החדשה (המעלה על נס את עקרון שוויון ההזדמנויות) למיון רציונלי, ומדידת תלמידים נתפסה כאופן המיון הרציונלי ביותר לכל הדעות.

בעוד שבעבר נקבע העתיד המקצועי של הפרט כמעט אך ורק לפי המשפחה בה נולד ומעמדם החברתי של הוריו, הרי שעתה התיימרה החברה לאפשר ניעות (מוביליות) חברתית בלתי-מוגבלת, למעלה ולמטה, והדרך לאפשר ניעות כזו (דהיינו, שוויון הזדמנויות) היא דרך מערכת החינוך. נוצרה מערכת שהתיימרה להיות שווה לכולם, חינוך חובה שלא עולה כסף, וכך - בהנחה שנקודת המוצא היא אחידה - יכולת התלמיד היא שתקבע את הצלחתו במערכת, והצלחתו במערכת היא שתקבע, מאוחר יותר, את מיקומו בשוק העבודה. אך כיצד נמדוד "הצלחה"? או, ליתר דיוק, כיצד נמדוד הצלחה באופן הניתן להשוואה על-ידי מעסיקים פוטנציאליים או על-ידי מוסדות להשכלה גבוהה? כיצד נאפשר להם לברור את המוכשרים ביותר מבין ההמונים המסיימים את בית-הספר התיכון? הצורך בציונים נראה ברור: נתון כמותי שלא ניתן לפירושים שונים, שניתן להכפיף להשוואה מדויקת, שיספר לנו מי מוצלח יותר ומי מוצלח פחות.

מדידת תלמידים על-ידי ציונים בבית-הספר משרתת מספר מטרות: מעבר למיון וסינון (תחת ההנחה

שציוני ההווה הם אינדיקטור לציונים בעתיד במערכת ההשכלה הגבוהה או ליכולת תפקוד בעבודה), היא מספקת מידע למורה, לתלמיד ולהורים על רמת הידע אליה הגיע התלמיד (וכך יודע המורה/הורה מתי התלמיד מתקשה וזקוק לעזרה). מדידה גם משמשת כתמריץ לתלמידים להגיע להישגים, וככלי שליטה משמעותי. אז למה לצאת נגדה?

תומכי ההערכה האלטרנטיבית מנסים להוכיח כי היתרונות שבמידת תלמידים הם שוליים לעומת החסרונות שמביאה איתה מערכת ההערכה המסורתית. הערכה אלטרנטיבית של תלמידים מתבססת על בדיקת יכולתם להשתמש בידע שלמדו כדי ליצור, ולא על בדיקת יכולתם לשנן ולזכור. הערכה אלטרנטיבית תימנע מהשימוש בציון מספרי, אלא תעדיף את השימוש באחת מהשיטות הבאות:

- הערכה בכתב - המורה מסכם את הישגי התלמיד ואת נקודות הקושי שלו בצורת חיבור קצר. התלמיד מקבל משוב מדויק, אשר לא מיתרגם בשום שלב לציון; תעודת הסיום של תלמיד כזה תורכב מאוסף חיבורים המתארים את תפקוד התלמיד בקורסים השונים. נקודות הכשל של השיטה הן שתיים: השיטה תובענית מאוד כלפי המורים, ובנוסף קורה כי מורים המעריכים תלמידים בכתב נוטים להשתמש בתבניות שפה מוגדרות, אותן מתרגמים התלמידים להערכות בנות-השוואה.

- עובר/נכשל - שני הציונים היחידים בקורס הם עובר או נכשל. הבעיה המרכזית עם שיטת העובר/נכשל היא כי מרצים באוניברסיטאות אימצו את השיטה לקורסים בודדים, והוציאו לה שם רע. כמו הערכה בכתב, גם שיטת העובר/נכשל הופכת אפקטיבית רק אם היא מיושמת באופן גורף, דהיינו, המוסד החינוכי כולו משתמש באותה השיטה. כשמרצה בודד מציע קורס עובר/נכשל, קופצים עליו התלמידים כמציאה משמיים, תחת ההנחה שקל מאוד לעבור את הקורס, מבלי לפגוע בממוצע הציונים. השיטה התגלתה כמאוד לא-אפקטיבית בהמרצת תלמידים ללמידה כאשר יושמה באופן נקודתי. עם זאת, במצב של יישום גורף, השיטה מעודדת את התלמידים ללמוד מתוך תמריץ פנימי של עניין בחומר, דהיינו - לבחור קורסים לפי עניין ולחוש חפשיים להתעמק בחומר הנלמד.

כיצד מעריכים המורים את הישגי התלמיד באופן אלטרנטיבי? תחת המטריה הרחבה של הערכה אלטרנטיבית ניתן למצוא את השימוש בטכניקות הערכה שונות, למשל השימוש בתיק-עבודות (פורטפוליו), המורכב מסיכומים שכתב התלמיד, התרשמויותיו ותגובותיו לחומר הנלמד, פרוייקטים שיצר, חיבורים, וכל חומר אחר שמעוניין התלמיד לכלול בתיק. השימוש בתיק עבודות מאפשר למורה לראות את התקדמות התלמיד לאורך זמן, ולהעריך אותו על סמך מגוון פרמטרים.

שיטה נהוגה נוספת היא שיטת התערוכה - תלמידים מכינים פרוייקט סיום המשקף את הידע שצברו במהלך הסמסטר. הפרוייקט יכול להיות עבודה בכתב, מחזה, יצירת אמנות, פרזנטציה, או כל פורמט אחר שיעדיף התלמיד. המעריכים המוזמנים לחזות בפרוייקט כוללים תלמידים אחרים, הורים, מורים מבית-הספר, וכל מומחה חיצוני שמעוניין התלמיד להזמין.

המייחד את שיטות ההערכה האלטרנטיבית הוא התמקדותן באבחון התקדמות התלמיד לאורך זמן

(במקום השוואתו לתלמידים אחרים), מתן הזדמנות לתלמיד להיות שותף בתהליך ההערכה, ושימת דגש על סגנונות למידה שונים של תלמידים שונים.

תומכי ההערכה האלטרנטיבית טוענים כי יומרת המערכת להערכה אובייקטיבית על-ידי ציונים הוכחה כשגויה; מחקרים שונים הדגימו כיצד מורים שונים מדרגים את אותו המבחן בציון שונה, ואף אותו המורה מדרג את אותו המבחן בציון שונה כשהוא נמסר לו לבדיקה בהפרשי זמן של חודשים מספר. גם ההנחה שציוני בית-הספר משמשים כאינדיקטורים להצלחה בעתיד הוכחה כשגויה - ציוני שנה א' בתואר הראשון לא חוזים הצלחה בתואר שני, וציוני בית-הספר מסבירים רק חלק קטן מהשונות בציונים בתואר הראשון.

העתקה בבחינות - אחת הבעיות הנפוצות ביותר במערכת החינוך המסורתית - תיפסק עם שינוי שיטת ההערכה. שינוי השיטה גם יתרום ללמידה - תלמידים היום לא זוכרים את החומר הנלמד אחרי נקודת ההערכה, כיוון שהלימוד בבית-הספר מכוון לציון, ולא מכוון לרכישת ידע. לימוד המכוון לציון פוגע בעניין התלמידים בחומר הלימוד; תלמידים המוערכים על-ידי ציונים הופכים לפחות סקרנים, ולא מעוניינים לחקור מעבר לחומר הנדרש, כיוון שהמערכת משדרת כי רק מה שניתן לכימות ומדידה הוא בעל ערך, וכי הדגש הוא על התוצר הסופי ולא על התהליך. לפיכך, תלמידים לא ייקחו סיכונים שעלולים לפגוע בציון (בחירה בקורס קשה, בחירה בנושא קשה לעבודה). מחקרים גם הראו כי התלמידים היצירתיים יותר מקבלים ציונים נמוכים יותר - יצירתיות היא עוד אחת מהתכונות שלא רק שאינן נמדדות היטב, אלא אף עלולות לפגוע בציון (סטיה מהגדרות המשימה המדויקות של המורה).

מחקרים נוספים הראו כי הערכה על-ידי ציונים פוגעת בביצועים של התלמיד - תלמידים נוטים להשקיע את המאמץ המינימלי הדרוש לשם השגת ציון טוב, ולא מעבר, ואינם נדחפים למיצוי של מלוא יכולתם. רמת הביצועים של תלמידים יורדת כשהם יודעים שהם נמדדים, במיוחד אצל תלמידים הנחשבים חלשים אקדמית. כשהושאו ביצועיהם בסיטואציה של מדידה ובסיטואציה בה נאמר להם שהם אינם נמדדים, לא רק שהתלמידים החלשים התעלו על ביצועיהם הקודמים, אלא אף התעלו על ביצועיהם של תלמידים חזקים. תלמידים בכיתות אלטרנטיביות גם נטו יותר להגדיר עצמם כ"מעל הממוצע" מאשר תלמידים בכתות מסורתיות. במקביל, הראו מחקרים שפחות מרבע מהתלמידים מומצצים על-ידי ציונים, ואף הראו שציונים גורמים לאנטגוניזם כלפי המערכת הבית-ספרית אצל חלק גדול מהתלמידים, כתוצאה מההיחשפות המתמדת למדידה ושיפוט ומהאיום התמידי בכשלון. ציון נכשל כשלעצמו גורם לירידה במוטיבציה של התלמיד, ולתחושת ניכור מהמורה ומבית-הספר.

גוף זה של מחקרים הביא את תומכי ההערכה האלטרנטיבית לכפירה באמונה כי ללא ציונים התלמידים פשוט יפסיקו ללמוד. הם מציעים לשים דגש על התמריץ הפנימי ללמידה (מול התמריץ החיצוני שהוא הציון), ומביאים מחקרים המראים כי תמריצים פנימיים יעילים הרבה יותר מתמריצים חיצוניים כמעודדי הישגים ולמידה.

הטיעונים הללו מציגים זווית ראייה אלטרנטיבית על ההנחות שבבסיס ההערכה על-ידי ציונים - ההנחות שציונים הם מהימנים, מהווים אינדיקטור לציונים בעתיד, ממריצים תלמידים ומשפרים ביצועים. לכך מתווספות טענות בנוגע לכך שציונים מעודדים תחרות במקום שיתוף פעולה בקרב התלמידים, ובנוגע להשפעת ההערכה על-ידי ציונים על החומר הנלמד בבית-הספר - נושאים ערכיים (כגון איכות הסביבה) ואומנויות לא ניתנים לכימות, ומשום כך נתפסים כחסרי משמעות על-ידי התלמידים והמורים.

כיוון שהחברה מקבלת ציונים כמדידה אובייקטיבית של יכולת, מוסדות השכלה גבוהה ומעסיקים מייחסים חשיבות רבה לציונים. מוסד שיהיה מעוניין ביישום הערכה אלטרנטיבית יהיה צריך לספק לבוגריו כלים לקבלה לאוניברסיטאות, כפי שעשו תיכונים שונים בארה"ב במהלך שנות התשעים (על-ידי הסברה נקודתית והסכמים עם משרדי קבלה של קולג'ים בנוגע לאופן קבלת בוגריהם ללימודים על-תיכוניים). באופן דומה, קולג'ים בארה"ב הנמנעים ממתן ציונים מספקים לבוגריהם בסיס לקבלה לתארים מתקדמים.

האם זוהי רפורמה ריאלית? האם הבורות, המאפיינת רבים כל-כך מבוגרי מערכת החינוך, תצטמצם על-ידי שינוי שיטת ההערכה? האם הגישה של תלמידים כלפי בית-הספר תשתנה, ונזכה לראות ילדים לומדים בעניין והנאה? רבים טוענים שכן; ועם זאת, ניסויים בבתי-ס אלטרנטיביים היו חלוקים בממצאיהם - בעוד אחדים אכן הגשימו את החזון האידילי, באחרים לא נצפתה למידה מוגברת, ואף יותר מכך - כשבוגרי בתי-הספר האלטרנטיביים מצאו עצמם בקולג', הם התקשו מאוד להתמודד עם הערכה על-ידי ציונים, ומצאו עצמם נפלטים מהמערכת.

האם זה טבעי שאנו נתונים למדידה וכימות באופן רציף במשך כל ילדותנו ושנות ההתבגרות שלנו? איך זה משפיע על התנהגותנו כבוגרים? ולמה אנחנו לא יוצאים נגד המדידה הבלתי פוסקת? כנראה שכאנשים, אנו נוטים לקבל מצב קיים כמובן מאליו. הגיע הזמן, ככל הנראה, לגישה אלטרנטיבית.